

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
T.a.v. Directie Warmte en Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Datum
22 juli 2020

Contactpersoon
B.P. de Ru
ben.de.ru@waternet.nl

Ons kenmerk
20.021024

Onderwerp
Wet collectieve Warmtevoorziening

Geachte minister Wiebes,

Op 22 juni jl. heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het wetsvoorstel Wet Collectieve Warmtevoorziening opengesteld voor consultatie. Waternet heeft met veel belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en maakt graag van de gelegenheid gebruik om hierop te reageren.

Waternet en de regionale energie- en warmtetransitie

Waternet werkt namens het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam en is het enige waterbedrijf in Nederland dat zorg draagt voor de hele waterkringloop. We leveren drinkwater in Amsterdam en in het werkgebied van het waterschap zorgen we voor sterke dijken en schoon water.

Waternet is in andere woorden een watercyclusorganisatie, en dat biedt unieke kansen om bij te dragen aan de overgang naar een meer duurzame energievoorziening en de transitie naar een aardgasvrije samenleving. Namens het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam geven we vorm aan de bestuurlijke ambitie op bij te dragen aan regionale energietransitie.

Aquathermie, lage temperatuur warmte en koude

Aquathermie betreft de winning, opslag en distributie van warmte of koude uit oppervlakte-, afval-, of drinkwater.

Het verwachte potentieel van aquathermie is het grootst voor oppervlaktewater (TEO) Daarnaast is het potentieel uit afvalwater (TEA) ook substantieel. Bovendien is het potentieel van TEO en TEA in het werkgebied van Waternet over het algemeen groter dan in de rest van Nederland.

Het Plan Bureau voor de Leefomgeving heeft een startanalyse gemaakt van strategieën, kosten en effecten van duurzaam verwarmen. Lage temperatuur warmte (met bron 10 tot 40 °C) is in bepaalde wijken het meest geschikt gelet op de maatschappelijke kosten, complexiteit bij aanleg en verwachte groei in koude vraag. Het Plan Bureau voor de Leefomgeving voorziet voor de gemeenten in het werkgebied van Waternet ~300 duizend aansluitingen voor lage temperatuur warmte en koude op basis van een vergelijking van de maatschappelijke kosten van alternatieve strategieën voor verduurzaming van de warmtevraag.

Gemeente Amsterdam heeft veruit het grootste potentieel met ongeveer 75% van het totaal aantal geschikte aansluitingen.¹

¹ Planbureau voor de Leefomgeving, Startanalyse voor aardgasvrije buurten 2019

Wet Collectieve Warmtevoorziening en lage temperatuur warmte en koude

Het wetsvoorstel Wet Collectieve Warmtevoorziening houdt geen rekening met lage temperatuur warmte, zoals aquathermie. Het gaat uit van de huidige situatie: hoge temperatuur stadswarmte en een beperkt aantal warmteleveranciers. Inzet van lage temperatuur warmte maakt nieuwe vormen van samenwerking mogelijk, echter dat vraagt om flexibele regelgeving.

Het wetsvoorstel biedt die flexibiliteit niet: het staat voor de warmteketen maar één beheersvorm toe: lokale monopolies en integrale ketenverantwoordelijkheid, en zeer langdurige contracten.

Er zijn belangrijke verschillen tussen hoge en lage temperatuursystemen:

- Bij lage temperatuursystemen wordt warmte niet geproduceerd, maar verplaatst. Dat gebeurt op tenminste twee plaatsen in een warmtesysteem:
 - o Met een warmtewisselaar vanuit een warmtebron, bijvoorbeeld oppervlaktewater, om lauw bronwater te leveren.
 - o Met een warmtepomp vanuit het lauwe bronwater om warm water voor ruimteverwarming en/of warm tapwater te leveren.

In het geval van lage temperatuursystemen kan het onderscheid tussen producenten en leveranciers dus niet helder aangegeven worden.

- Bij lage temperatuursystemen kunnen gebruikers of gebruikerscollectieven met een warmtepomp zelf warmte produceren, en waarvoor zij zelf de elektriciteitsrekening betalen.

Het wetsvoorstel benoemt echter alleen hoge temperatuur afleversets.

- Lage temperatuursystemen bestaan uit twee deelsystemen die gezamenlijk beheerd kunnen worden, maar ook afzonderlijk:
 - a) een deelsysteem voor de productie en levering van lauw water;
 - b) een deelsysteem voor de productie van warm water (ruimteverwarming en warm tapwater).

In deelsysteem a) wordt vaak gebruik gemaakt van een seizoensopslag (WKO). Daardoor is het relatief ongevoelig voor verstoringen of uitval van de warmtebron. Verder treden er in lage temperatuursystemen nauwelijks warmtetransportverliezen op. Waardoor er veel minder noodzaak is voor integraal netontwerp, sturing en systeemoptimalisatie dan bij hoge temperatuur stadswarmte.

Het wetsvoorstel maakt geen onderscheid tussen de lage temperatuurdeelsystemen, en biedt geen ruimte voor beheersvormen die hier specifiek geschikt voor kunnen zijn.

- Bij lage temperatuursystemen is er vaak geen sprake van integrale ketenverantwoordelijkheid, bijvoorbeeld in een situatie waarin twee woningcorporaties gebruik maken van een collectief aquathermie-bronnet met met eigen warmtepompen hun eigen woongebouwen te verwarmen. Het wetsvoorstel houdt onvoldoende rekening met dit soort situaties.
- Lage temperatuursystemen zijn bovendien vaak lokale systemen met in vergelijking tot de traditionele hoge temperatuur warmtesystemen een minder grote schaal.

Datum

22 juli 2020

Ons kenmerk

20.021024

Pagina

2 van 3

Tot slot

Gegeven de potentie van aquathermie wil ik u oproepen de toepassing van lage temperatuur warmte en koude mogelijk te maken en het huidige wetsvoorstel Wet Collectieve Warmtevoorziening hier toe aan te passen.

Datum

22 juli 2020

Ons kenmerk

20.021024

Pagina

3 van 3

Hoogachtend,

b/a

R.R. Kruize
algemeen directeur